

4^{ος} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

I. ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Την ιστορία του Πρωτεσίλαου και της Λαοδάμειας τη γνωρίζουμε και από τον Λουκιανό (2^{ος} αι. μ.Χ.), μεγάλο είρωνα των μύθων, την οποία περιέλαβε στους νεκρικούς του διαλόγους.

Πρωτεσίλαος

ὦ δέσποτα καὶ βασιλεῦ καὶ ἡμέτερε Ζεῦ καὶ σὺ Δήμητρος θύγατερ, μὴ ὑπερίδητε δέησιν ἐρωτικήν.

Πλούτων

σὺ δὲ τίνων δέη παρ' ἡμῶν; ἢ τίς ὦν τυγχάνεις;

Πρωτεσίλαος

εἰμὶ μὲν Πρωτεσίλεως ὁ Ἰφίκλου Φυλάκιος συστρατιώτης τῶν Ἀχαιῶν καὶ πρῶτος ἀποθανῶν τῶν ἐπ' Ἰλίῳ. δέομαι δὲ ἀφεθεὶς πρὸς ὀλίγον ἀναβιῶναι πάλιν.

Πλούτων

τοῦτον μὲν τὸν ἔρωτα, ὦ Πρωτεσίλαε, πάντες νεκροὶ ἐρῶσι, πλὴν οὐδεὶς ἂν αὐτῶν τύχοι.

Πρωτεσίλαος

ἀλλ' οὐ τοῦ ζῆν, Αἰδωνεῦ, ἐρῶ ἔγωγε, τῆς γυναικὸς δέ, ἣν νεόγαμον ἔτι ἐν τῷ θαλάμῳ καταλιπὼν ᾠχόμην ἀποπλέων, εἶτα ὁ κακοδαίμων ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανον ὑπὸ τοῦ Ἑκτορος. ὁ οὖν ἔρως τῆς γυναικὸς οὐ [p. 178] μετρίως ἀποκναίει με, ὦ δέσποτα, καὶ βούλομαι κἂν πρὸς ὀλίγον ὀφθεὶς αὐτῇ καταβῆναι πάλιν.

Πλούτων

[2] οὐκ ἔπιες, ὦ Πρωτεσίλαε, τὸ Λήθης ὕδωρ;

Πρωτεσίλαος

καὶ μάλα, ὦ δέσποτα· τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπέρογκον ἦν.

Πλούτων

οὐκοῦν περίμεινον· ἀφίξεται γὰρ κἀκείνη ποτὲ καὶ οὐδὲ σὲ ἀνελθεῖν δεήσει.

Πρωτεσίλαος

ἀλλ' οὐ φέρω τὴν διατριβὴν, ὦ Πλούτων· ἠράσθης δὲ καὶ αὐτὸς ἤδη καὶ οἷσθα οἷον τὸ ἐρᾶν ἔστιν.

Πλούτων

εἶτα τί σε ὀνήσει μίαν ἡμέραν ἀναβιῶναι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ ὀδυρόμενον;

Πρωτεσίλαος

οἶμαι πείσειν κἀκείνην ἀκολουθεῖν παρ' ὑμᾶς, ὥστε ἀνθ' ἑνὸς δύο νεκροῦς λήψει μετ' ὀλίγον.

Πλούτων

οὐ θέμις γενέσθαι ταῦτα οὐδὲ γέγονε πώποτε.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ Νεκρικοί Διάλογοι 23, 1–2

LucianiSamosatensisOpera, Voll. Lucian. KarlJacobitz. inaedibusB. G. Teubneri.
Leipzig, 1896. pp. 177–178

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΣΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

ὑπεροράω– ὑπερορῶ = αγνοῶ, παραβλέπω

Ἄιδωνεύς = οἰδῶν, οἰδῶν, οἰδῶν

οἶχομαι = ἀναχωρῶ, φεύγω

ἀποκναίω = βασανίζω, φθείρω ψυχικά

οὐ φέρω τὴν διατριβὴν = δὲν ἀντέχω νὰ περιμένω

ὀνήσει: ὀνήσειμι = ὠφελῶ

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Νὰ ἀποδώσετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα τὸ ἀπόσπασμα τοῦ παραπάνω κειμένου «εἰμὶ μὲν Πρωτεσίλεως ...οὐδὲ γέγονε πώποτε»,ἀξιοποιώντας τὸν βοήθητικό σχολιασμό που σας δίνεται.

MON. 20

2. α) Να συμπληρώσετε το σταυρόλεξο και, στη συνέχεια, να μεταφέρετε τις απαντήσεις σας με πεζά γράμματα και πολυτονικά στο τετράδιό σας.

	1	2	3	4	5	6	7
1	■	■	■	■	■	■	■
2	■	■	■	■	■	■	■
3	■	■	■	■	■	■	■
4	■	■	■	■	■	■	■
5	■	■	■	■	■	■	■
6	■	■	■	■	■	■	■

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Φάγε, ... καί εύφραίνου.
2. Ακούσαμε τα επιχειρήματά σου· έλα τώρα και στο διά ...
3. Ανέβα στα αρχαία ελληνικά.
5. Κάνει την ...αφαίρεση.
6. Υποθέτει – Εισάγει επτά είδη δευτερευουσών προτάσεων της αρχαίας ελληνικής.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Έγώ στην αιτιατική.
2. Το πρώτο γράμμα της αλφαβήτου δύο φορές - Όπως το 6 οριζοντίως.
3. Έτσι καλείς τη γυναίκα στην Αρχαία Ελλάδα.
4. Αλλιώς το καί – Άρνηση.
5. Ξανά.
7. Συνέφερες... χωρίς πρόθεση.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΜΕ ΠΕΖΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΟΝΙΚΑ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ	ΚΑΘΕΤΩΣ
1.	1.
2.	2.
3.	
5.	3.
6.	4.
	5.
	7.

ΜΟΝ. 7

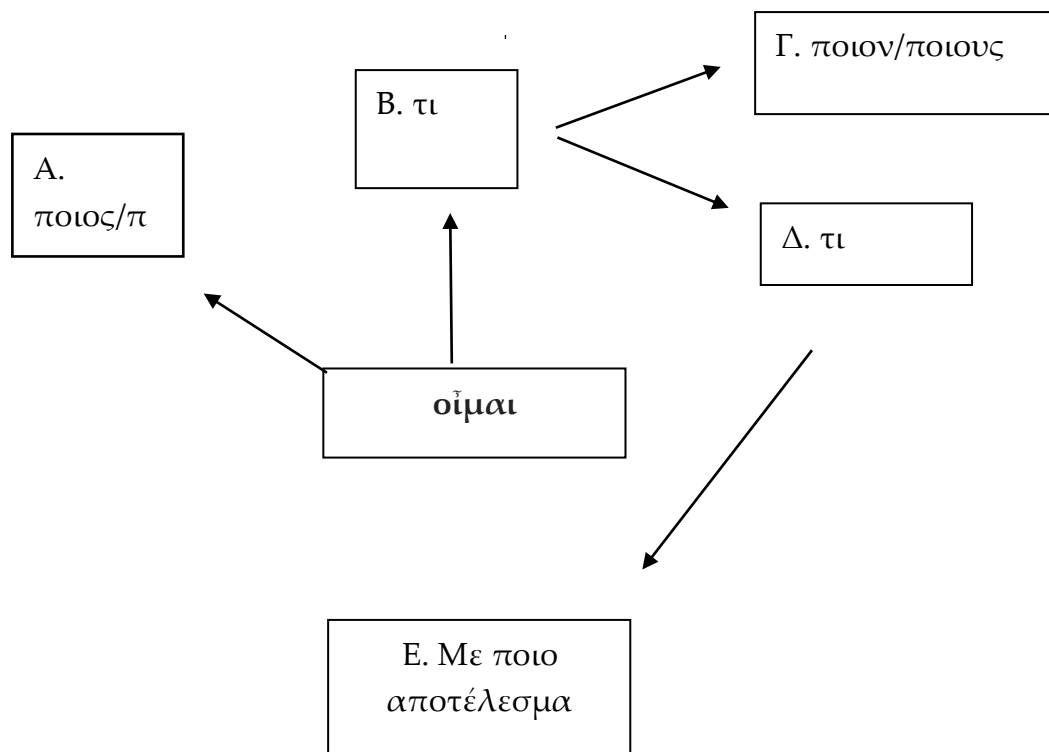
β) Να γράψετε τρεις λέξεις του κειμένου που διατηρούν αυτούσια και αμετάβλητη τη μορφή τους στα Νέα Ελληνικά (μη λάβετε υπόψη τον τονισμό).

MON. 3

3. Στην περίοδο: «οἶμαι πείσειν κάκεινην ἀκολουθεῖν παρ' ὑμᾶς, ὥστε ἀνθ' ἑνὸς δύο νεκρῶν λήψει μετ' ὀλίγον»:

α) Να εντοπίσετε τους όρους που ζητούνται στο σχεδιάγραμμα και

β) να τους χαρακτηρίσετε συντακτικά.

MON. 10

4. Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις με λέξεις της Νέας Ελληνικής (απλές ή σύνθετες) οι οποίες παρουσιάζουν ετυμολογική συγγένεια με τους αρχαιοελληνικούς τύπους που σας δίνονται:

ὑπερίδητε, τυγχάνεις, εἰμί, ἀποθανῶν, ζῆν, καταλιπῶν, ἀνελθεῖν, φέρω, λήψει, γενέσθαι

α) Ἦταν πιο δύσκολο να φρενάρει το αυτοκίνητο, επειδή οδηγούσε σε έναν δρόμο με μεγάλη κλίση.

β) Οι κάτοικοι αυτού του νησιού στον Ειρηνικό θεωρούν ότι είναι του θεού Ποσειδώνα.

γ) Σύμφωνα με τις έρευνες η συχνότερη αιτία παγκοσμίως είναι οι καρδιοπάθειες.

δ) Σπατάλησε το μεγαλύτερο μέρος της πατρικής του σε πανάκριβα αυτοκίνητα.

ε) Μετά από λίγο είχαν απομακρυνθεί τόσο πολύ από το μας πεδίο, ώστε διακρίνονταν σαν κουκκίδες.

στ) Είχε επιτύχει όλους τους στόχους που είχε από μικρό παιδί και αισθανόταν πολύγια αυτό.

ζ) Τα στοιχεία που προσκόμισε ο δικηγόρος στο δικαστήριο ήταν και δεν μπόρεσαν να βοηθήσουν τον πελάτη του να κερδίσει τη δίκη.

η) Η με τον αρραβωνιαστικό της ήταν πολύ πιο δύσκολη από ό,τι είχε φανταστεί εξαιτίας της ακαταστασίας που τον χαρακτήριζε.

θ) Με τις συνεχείς στο διάβασμά της μπόρεσε να καλύψει τα κενά που είχε και να αριστεύσει στις τελικές εξετάσεις.

ι) Ο του νέου έτους γιορτάζεται σε όλο τον κόσμο.

MON. 20

5. Ποιο είναι το συναίσθημα, σύμφωνα με το παραπάνω κείμενο, που καθιστά ανυπόφορη την παραμονή του Πρωτεσίλαου στον Κάτω Κόσμο; Θεωρείτε ότι στην εποχή μας το συναίσθημα αυτό επηρεάζει ανάλογα τη συμπεριφορά των ανθρώπων; (150-200 λέξεις)

MON. 20

II. ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

1. Να χαρακτηρίσετε σωστές ή λανθασμένες τις ακόλουθες προτάσεις, αντιστοιχίζοντας στο τετράδιό σας τον αριθμό κάθε πρότασης με Σ (σωστή) ή Λ (λανθασμένη) ανάλογα με το περιεχόμενό της.

1.	Οι Φιλιππικοί ανήκουν στον Δημοσθένη.
2.	Η <i>ορχήστρα</i> είναι ο χώρος των υποκριτών.
3.	<i>Δημηγορίες</i> ήταν οι αφηγήσεις ιστορικών γεγονότων.
4.	Τρία είναι τα είδη του δράματος: η τραγωδία, η κωμωδία και το σατυρικό δράμα.

MON. 10

2. Να επιλέξετε το σωστό γράμμα:

I) Ο Σοφοκλής αντλεί το θέμα της *Αντιγόνης* από τον:

- α. τρωικό κύκλο
- β. θηβαϊκό κύκλο.

II) Η *Λυσιστράτη* ήταν έργο:

- α. του Ευριπίδη
- β. του Αριστοφάνη.

III) Το *Συμπόσιον* ήταν έργο του:

- α. Αριστοτέλη
- β. Πλάτωνα.

IV) Η φράση «οὐδείς ἐκὼν κακός» ανήκει στον:

- α. Ηράκλειτο
- β. Σωκράτη.

V) Ο Αριστοτέλης δίδαξε:

- α. στην *Ακαδημία*
- β. στο *Λύκειον*.

MON. 10